

Avdelningsombud

- en introduktion till ditt uppdrag

IFMETALL

Avdelningsombud

- en introduktion till ditt uppdrag

Lars Lindbäck arbetar på Svalson AB i Öjebyn och är en av IF Metalls cirka 4 900 avdelningsombud. När han började visste han inte så mycket om vad uppdraget innebar. Nu efter några års erfarenhet vill han gärna uppmana andra att våga ta uppdraget.

– Många kanske är rädda för att ta fackliga uppdrag i tron att de måste kunna allt. Men det är ju inte möjligt och det är faktiskt tillåtet att säga att man inte kan. Det viktiga är att våga ta diskussioner, säger Lars Lindbäck, IF Metalls avdelningsombud på Svalson AB i Öjebyn.

Förord

Du är förtroendevald som avdelningsombud på din arbetsplats. Det innebär att dina arbetskamrater gett dig förtroendet att fackligt företräda dem. Du har en spännande och ansvarsfull uppgift framför dig.

Den här broschyren är tänkt att fungera som ett stöd för dig i ditt uppdrag, men självklart finns det stöd och hjälp även på din avdelning. Tveka inte att kontakta dem om du har frågor, de finns där för att hjälpa dig och underlätta för dig i ditt uppdrag.

Lycka till i ditt förtroendeuppdrag!

Stockholm november 2008

Innehåll

Uppdragsbeskrivning	5
Dina förutsättningar	9
Stöd via förtroendemannalagen	9
Utbildningar	9
Vad får du göra?	10
Tips och råd	11
Vem gör vad i avdelningen?	12
Anställda på avdelningen	12
Uppdrag i avdelningen	12
Ordlista	16

Uppdragsbeskrivning

På arbetsplatser där det inte finns någon klubb ska ett avdelningsombud utses.

Avdelningsombudet är avdelningens representant på arbetsplatsen och ska vara informationskanal mellan avdelningen och medlemmarna på arbetsplatsen.

Som avdelningsombud ska du

- **Delta i avdelningens träffar/konferenser för avdelningsombud och informera om förhållandena på din arbetsplats samt ta del av den information som avdelningen ger.**

IF Metall ska finnas nära medlemmarna och vill ha medlemmar som är insatta i de frågor förbundet arbetar med. Därför är det viktigt att du tar till dig information från avdelningen och går på konferenser/träffar. Detta för att alla medlemmar ska kunna få information och för att de ska ha möjlighet att påverka vad som händer på arbetsplatsen. En annan fördel med konferenser/träffar är att du får reda på hur andra avdelningsombud arbetar.

- **Informera dina arbetskamrater om den fackliga verksamheten i avdelningen och på företaget.**

Lägg ut allmän skriftlig information som du får på arbetsplatsens fikabord eller sätt upp dem på ett lämpligt ställe. Du kan också meddela dina arbetskamrater när något nytt händer på företaget eller avdelningen.

Gå gärna in på avdelningens och förbundets hemsida, www.ifmetall.se, för att ta del av ny information. Det är ett bra sätt att kunna ge medlemmarna regelbunden information om fackliga frågor.

- **Arbeta för ett ökat fackligt engagemang på din arbetsplats.**

Exempel på fackligt engagemang kan vara att bli förtroendevald. Uppmuntra medlemmarna att gå på avdelningens medlemsmöten och till att gå fackliga utbildningar.

Andra sätt att engagera sig fackligt kan vara att delta på avdelningens aktiviteter, nominera till förtroendeuppdrag och att skriva motioner till kongresser.

- **Medverka vid den fackliga introduktionen av nyanställda på ditt företag.**

IF Metall och våra motparter är överens om vikten av facklig introduktion till nyanställda. Detta regleras också i våra kollektivavtal. Även om du inte själv håller i introduktionen, utan någon från avdelningen, är det viktigt att du som avdelningsombud medverkar och berättar om vad du gör, nyttan av att alla på arbetsplatsen är medlemmar samt om IF Metalls mål, värderingar och arbetsuppgifter.

Din avdelning kan hjälpa dig om du behöver material eller utbildning inför den fackliga introduktionen. Du och arbetsgivaren kan komma överens om riktlinjer för när introduktion av nyanställda ska ske.

Avdelningsombudet är en informationskanal mellan avdelning och arbetskamrater.

– Visst kan det vara jobbigt ibland. Men för mig handlar det om medmänsklighet. Att hjälpa sina arbetskamrater ger ju även mig något tillbaka som människa.

Med på bilden är Lars Andersson och Lars Lindberg.

- **Erbjuda medlemskap till dem som inte redan är med i IF Metall.**

Ur IF Metalls programförklaring: "IF Metalls främsta uppgift är att organisera varje möjlig medlem och se till att så många som möjligt av dessa också vill vara aktiva i förbundets verksamhet".

Det innebär att du ska ställa frågan om medlemskap till dem som inte är med i IF Metall och förklara varför de ska vara med. Argument för medlemskap hittar du bland annat på www.ifmetall.se. Fundera också på egna argument – varför gick du med i facket?

- **Hjälpa avdelningen med ärenden som rör förhållandet mellan medlem och arbetsgivare samt hjälpa medlemmarna med information om deras rättigheter och skyldigheter.**

Har du inget förhandlingsmandat kan du inte själv förhandla mellan medlem och arbetsgivare, men du kan vara kontakten till avdelningen. Därför är det bra om du kan grunderna i ditt kollektivavtal och har en del kunskap om vilka arbetsrättslagar som gäller.

- **Jobba för att få igång fackliga studier på arbetsplatsen, tillsammans med avdelningen.**

Det är viktigt att du har kontakt med avdelningens studieansvarige. Ni kan till exempel ha studiecirkel på arbetsplatsen om facklig grundkunskap.

Är arbetet av sådan art att inte alla kan vara från arbetsplatsen samtidigt kan du erbjuda och uppmuntra medlemmarna att gå någon av avdelningens fackliga utbildningar. De flesta avdelningar har medlemsutbildningar i olika former för att alla medlemmar ska ha möjlighet att genomföra fackliga utbildningar.

- **Som avdelningsombud ska du också vara insatt i arbetsplatsens kollektivavtal.**

Avdelningsstyrelsen bestämmer vilka befogenheter du som avdelningsombud har, därför kan uppdraget se olika ut. En del avdelningsombud har förhandlingsmandat och andra inte. Oavsett om du har förhandlingsmandat eller inte, är det bra om du vet vad avtalet innehåller för att kunna säkerställa att företaget följer ert avtal.

Har du frågor om avtalets innebörd är du alltid välkommen att ringa avdelningens funktionärer.

Lagar och avtal stödjer dig i uppdraget som avdelningsombud. Därför är det bra att gå olika fackliga utbildningar för att få kunskap om dessa, det gäller både för dig med uppdrag och de medlemmar du företräder.

– Medlemsutbildningen är en bra början och borde nästan vara obligatorisk när man blir medlem, tycker Lars Lindbäck.

Själv har han gått flera fackliga utbildningar. Speciellt bra var den som avdelningen ordnade och som riktades direkt till avdelningsombud.

– På den kunde jag knyta kontakter och få tips om hur andra arbetar och löser vissa frågor. Det är ett ovärderligt utbyte.

Dina förutsättningar

Stöd via förtroendemannalagen

Förtroendemannalagen, FML, ger dig som fackligt förtroendevald rätt att på betald arbetstid arbeta med frågor som rör förhållandena på den egna arbetsplatsen.

Lagen ger även rätt till ledigt utan betalning för facklig verksamhet utanför arbetsplatsen. Det är då ofta avdelningen som betalar din lön, det vill säga du får förlorad arbetsförtjänst.

Utbildningar

Din avdelning har flera utbildningar för att tillgodose de behov som finns för förtroendevalda. Det är viktigt att du genomgår de utbildningar som krävs för att du ska klara uppdraget på din arbetsplats. Tänk på att begära ledigt minst två veckor innan utbildningen.

Nedan finns exempel på utbildningar som kan vara av värde för dig, beroende på hur mycket uppgifter du har i ditt uppdrag.

Medlemsutbildning/facklig grundutbildning

(IF Metall/LO/ABF)

En utbildning i grunderna inom IF Metall. Regler och förhållanden på arbetsplatsen. Hur facket ska styras och vilken verksamhet som ska bedrivas.

Förtroendevald (IF Metall)

Rollen som förtroendevald, grundläggande om kollektivavtalen, medbestämmandelagen, MBL, och förtroendemannalagen, FML, samt översiktligt om annan arbetsrätt.

Försäkringar (IF Metall)

Grundläggande om försäkringsskyddet i kollektivavtalen och medlemsförsäkringarna.

Förhandlarutbildning (IF Metall)

Utformning av förhandlingsframställan och förhandlingsprotokoll. Förhandlingsordning och tidsgränser vid olika tvister. Uppträdande/beteende i samband med förhandlingar med mera.

Lagar i arbetslivet (IF Metall)

Viktiga regler i medbestämmandelagen, MBL, lagen om anställningsskydd, LAS, förtroendemannalagen, FML och semesterlagen samt något om innehållet i studieledighetslagen, sjuklönelagen och diskrimineringslagarna.

Kollektivavtalet (IF Metall)

Grundläggande om reglerna i arbetslivet. Kollektivavtalet på din arbetsplats samt hur lag och avtal samverkar och hur de kan påverkas.

Vad får du göra?

Avdelningsombud kan ha olika befogenheter och rättigheter när det gäller förhandlings- och informationsverksamhet. Vissa avdelningsombud kan till exempel fungera som informationspridare och opinionsbildare, medan andra har fullmakt att genomföra förhandlingar på arbetsplatsen.

Det är avdelningsstyrelsen som beslutar hur mycket mandat du har i uppdraget. Det är även styrelsen som ska informera dig om hur mycket som ingår i just ditt uppdrag. Ta kontakt med avdelningen och fråga om du är osäker.

Enligt IF Metalls stadgar ska arbetsuppgifterna för avdelningsombuden utformas efter behoven och den kompetens som den förtroendevalde har.

Avdelningsstyrelsen är skyldig att verka för att avdelningsombuden har den utbildning som krävs för förtroendeuppdraget och arbetsuppgiften.

Tips & råd

- ➔ Ha kontakt med den som är studieansvarig i din avdelning, så kan ni tillsammans lägga upp en plan för vilka utbildningar du behöver gå för att klara ditt uppdrag.
- ➔ Har du någon som tidigare varit avdelningsombud på din arbetsplats? Var inte rädd för att fråga och ta tillvara tidigare kompetens.
- ➔ På www.ifmetall.se finns en medlemsportal där du kan hitta det mesta om IF Metall och vad som är aktuellt inom förbundet. Du hittar också uppgifter på vilka som sitter med i avdelningsstyrelsen. Här finns också information om avtal och försäkringar. Dessutom hittar du utbildningskatalogen och diverse material att ladda ned på din dator eller att beställa.
- ➔ Är ditt företag ett av flera i samma koncern kan du kontakta de som är förtroendevalda i de andra företagen och höra med dem om vilka villkor de har på sina arbetsplatser.
- ➔ Använd din medlemskalender. Förutom kalenderdelen finns information om IF Metall, kollektivavtalet, var avgiften går, skäl till medlemskap, a-kassan, avtals- och medlemsförsäkringar samt andra saker som är bra att veta.

Vem gör vad i avdelningen?

Anställda på avdelningen

Funktionärer

På varje avdelning finns anställda funktionärer. Deras arbetsuppgifter är bland annat att hjälpa och stötta arbetsplatser med avdelningsombud och arbetsplatser utan klubb. De förhandlar med arbetsgivare om till exempel löner, arbetstider, uppsägningar och tecknande av kollektivavtal.

Administrativ personal

På avdelningen finns administrativ personal. De har hand om medlemservice och administration, bland annat registrerar de medlemmar, medlemsavgifter, övergångsbevis, tar hand om avdelningens dokumentation samt svarar på frågor.

Uppdrag i avdelningen

På din avdelning finns ett antal personer det kan vara bra att känna till samt ha kontakt med vid behov. De flesta som har uppdrag arbetar inte heltid med detta. Kontakta din avdelning om du vill ha kontakt med någon med dessa uppdrag så hjälper de dig med vem du ska prata med.

Avdelningsstyrelsen

Avdelningsstyrelsen består av förtroendevalda från olika arbetsplatser inom avdelningen. Du kan kontakta vem som helst i styrelsen för frågor, ledamöterna representerar och hjälper alla medlemmar. Det är avdelningsstyrelsen som ansvarar för avdelningens verksamhet.

Avdelningsordförande

Ordföranden leder tillsammans med styrelsen avdelningens verksamhet och ser till att beslut följer IF Metalls stadgar.

Kassör

Kassören har hand om avdelningens ekonomi och ser till att budgeten följs. Kassören ansvarar också för att redovisa ekonomin för avdelningsstyrelsen.

Revisorer

Det är revisorerna som granskar avdelningens ekonomi.

Regionalt skyddsombud (RSO)

Arbetsplatser utan skyddskommitté har regionala skyddsombud, som bland annat genomför skyddsronder. Har din arbetsplats inte fått något besök eller om du har frågor om arbetsmiljön kan du kontakta avdelningen.

Trygghetsansvarig

Den som är trygghetsansvarig ansvarar för försäkringsfrågor samt har hand om överklaganden av försäkringsbeslut och rehabiliteringsärenden. Fungerar som länk mellan försäkringsrådgivare på klubbar och mindre arbetsplatser.

Studieansvarig

Den studieansvariga har hand om avdelningens utbildningar och är ansvarig för handledarna. Den studieansvarige har också till uppgift att göra en studieplan för förtroendevalda och för avdelningen.

Jämställdhetsansvarig

Jämställdhetsansvarig ser till så jämställdhetsplaner finns på arbetsplatser. Han eller hon ska kunna hjälpa till på arbetsplatser med lönekartläggning.

Ungdomsansvarig

Den som är ungdomsansvarig har hand om ungdomsverksamheten på avdelningen samt organiserar aktiviteter för ungdomar och facklig information på gymnasieskolor.

Facklig-politiskt ansvarig

Den som är facklig-politiskt ansvarig håller kontakt med politiker i kommunerna inom avdelningen. Den facklig-politiskt ansvarige är en länk mellan politiker som är medlemmar i IF Metall (heltids- och fritidspolitiker) i kommunerna.

Integrationsansvarig

Integrationsansvarig har hand om avdelningens integrationsverksamhet och verkar för att det ska finnas integrationsverksamhet på arbetsplatser utan klubb.

Valberedning

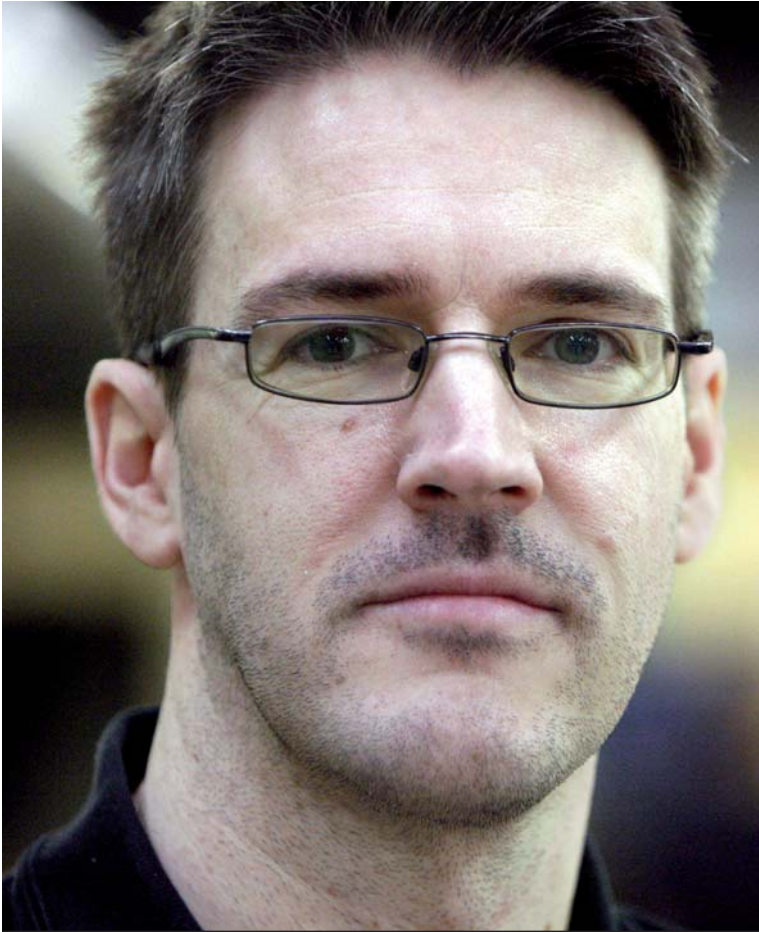
Valberedningen bearbetar nomineringar och lämnar förslag på personer till förtroendeuppdrag.

Internationellt ansvarig

Den internationellt ansvariga har kunskap om förbundets internationella frågor och EU.

Informationsansvarig

Den som är informationsansvarig har hand om avdelningens skriftliga information till arbetsplatser och ansvarar för avdelningens hemsida.

För många avdelningsombud som ensamma företräder sina arbetskamrater och är nya på uppdraget är avdelningens stöd oumbärligt.

- Jag har alltid kunna ringa avdelningen och bollat idéer och diskuterat frågor som jag varit osäker på. Det är absolut nödvändigt när man är ensamt ombud på en arbetsplats, säger Lars Lindbäck.

Ordlista

Arbetsförtjänst

Det du tjänar när du arbetar, inklusive ob-ersättning, skift-tillägg och semesterersättning.

Delegera

Överlämna beslutsrätt eller utförande. Om till exempel ord-förande delegerar uppgifter eller beslutsrätt är det fortfa-rande ordförande som är ansvarig.

Förhandlingsframställan

Begäran om förhandling.

Förhandlingsrätt

Rätt att förhandla.

Klubb

Företag med mer än 25 anställda bör ha en klubb. Klubben består av förtroendevalda som har hand om det fackliga arbetet på företaget.

Kongress

IF Metalls högst beslutande organ. Kongressen hålls vart tredje år och det är kongressombuden som bestämmer IF Metalls övergripande mål samt vilka som ska leda och bestämma i organisationen. Representantskapet på varje avdelning väljer kongressombud.

Mandattid

Den tiden en förtroendevald har sitt uppdrag innan det är omval eller nyval.

Programförklaring

Sammanfattar IF Metalls inriktning fram till nästa kon-gress. Kongressombuden tar fram ny programförklaring vid varje kongress.

Det fackliga arbetet måste bedrivas nära medlemmarna.
Det ska vara lätt att få kontakt med och hjälp av sin fackliga
representant. Varje medlem ska känna sig välkommen.

IFMETALL

105 52 Stockholm
Telefon: 08-786 80 00
www.ifmetall.se